

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

2

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 2. – 716 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Зміст

ПРИВІТАННЯ ГОЛОВИ ВЧЕНОЇ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ», АКАДЕМІКА С. В. КІВАЛОВА	16
---	----

СЕКЦІЯ 12. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ТА СІМЕЙНОГО ПРАВА

<i>Харитонов Євген Олегович</i> КАТЕГОРІЇ «ЦІННОСТІ», «ПРИВАТНІ ПРАВА» ТА «ІНТЕРЕСИ» У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	18
<i>Давидова Ірина Віталіївна</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	22
<i>Мінченко Раїса Миколаївна, Мінченко Дар'я Анатоліївна</i> ОБОВ'ЯЗКОВА СИЛА РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.	24
<i>Некіт Катерина Георгіївна</i> СУЧАСНІ РЕГУЛЯТОРНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК ЦИФРОВИХ АКТИВІВ.	28
<i>Сафончик Оксана Іванівна</i> ОКРЕМІ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИПИНЕННЯ ШЛЮБНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	31
<i>Чанишева Аліна Рашидівна</i> МІСЦЕ АКЦЕСОРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ СПЛАТИ НЕУСТОЙКИ В СТРУКТУРІ ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНИХ ВІДНОСИН	33
<i>Адамова Олена Семенівна</i> ДО ПИТАННЯ ПРО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ДОГОВОРІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ...	36
<i>Бабич Ірина Григорівна</i> ФОРМУВАННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.	39
<i>Берназ-Лукавецька Олена Михайлівна</i> ОЗНАКИ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	42
<i>Глиняна Катерина Михайлівна</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ.	44
<i>Завальнюк Сергій Володимирович</i> КВАЛІФІКОВАНІ ДЕФЕКТИ ЯК ВИД ПРОГАЛИН У ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ.	47
<i>Зубар Володимир Михайлович</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВУ ПРИРОДУ ВЕДЕННЯ ЧУЖИХ СПРАВ БЕЗ ДОРУЧЕННЯ.	48
<i>Калітенко Оксана Михайлівна</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СПАДКОВОГО ПРАВА: НОВІ ОБ'ЄКТИ ТА МОДЕЛІ ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ	51
<i>Кривенко Юлія Василівна</i> ДО ПИТАННЯ ПРАВ КРЕДИТОРІВ У СПАДКОВИХ ВІДНОСИНАХ	53
<i>Матійко Микола Володимирович</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕГУЛЯТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ.	55
<i>Омельчук Олександр Сергійович</i> ЕМОЦІЙНІ ФЕЙКИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПРИЯТЯГНЕННЯ ДО ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.	59
<i>Orzikh Yurii Hennadiiovych</i> REFLECTIONS ON THE EXPERIENCE OF TRANSLATING UKRAINIAN LEGAL TERMINOLOGY INTO ENGLISH: IN SEARCH OF A COMMON DENOMINATOR	62

7. Обушний М. І. Політологія : довідник / М. І. Обушний, А. А. Коваленко, О. І. Ткач ; за ред. М. І. Обушного. Київ : Довіра, 2004. 599 с.

8. Харитонova О. І. Адміністративно-правові відносини (проблеми теорії) : монографія. Одеса, 2004. 328 с.

Ключові слова: право, приватна особа, приватні права, цінності, інтереси, євроінтеграція.

Keywords: law, private person, private rights, values, interests, European integration.

Давидова Ірина Віталіївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри цивільного права, доктор юридичних наук, професор*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ БЛОКЧЕЙН В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Блокчейн лише починає свій шлях як інструмент для реалізації важливих проєктів не тільки в бізнесі, а й у сфері державного управління. Дослідження закордонних аналітичних центрів щодо впровадження передових технологій свідчать, що блокчейн має потенціал застосування у таких сферах, як фінанси, державне управління, охорона здоров'я та інші.

Варто зазначити, що смарт-контракт може існувати виключно в цифровому середовищі. Широкого вжитку цей термін набув у 2010 році з ростом популярності криптовалют. Такі контракти записувалися у вигляді коду, зберігалися та дублювалися в системі, а їх виконання забезпечувала мережа комп'ютерів, що керує блокчейном. Смарт-контрактом є комп'ютерний протокол, створений для автоматичного виконання умов договору в цифровому середовищі. Він використовує розподілену книгу для зберігання інформації про контракт. За своєю сутністю смарт-контракти нагадують традиційні цивільно-правові договори, проте існують виключно в електронному вигляді та зберігаються всередині блокчейна, а не на папері. Завдяки своїй надійності смарт-контракти гарантують захист прав і інтересів користувачів.

Тож для забезпечення безпеки та конфіденційності інформації про пацієнтів і важливі клінічні дані доцільним є використання смарт-контрактів. Їх можна реалізувати на базі консорціумного блокчейну, призначеного для аналізу та обміну медичною інформацією. Смарт-контракти дозволяють зберігати дані в незмінному вигляді, забезпечуючи надійне та прозоре зберігання медичних записів. Крім того, така інформація може автоматично передаватися до страхової компанії, що спрощує процес розгляду страхових випадків і прискорює прийняття рішень. Дані про стан здоров'я пацієнтів повинні бути зашифровані й захищені за допомогою спеціального ключа, що підвищує їхню безпеку. Інформацію про надання медичних послуг також

можна закодувати й зберегти в блокчейні аналогічно до персональних даних користувачів.

Надання пацієнтам контролю за їхніми даними буде складатися з технології блокчейн та криптографічних методів. Оскільки, дані можуть бути водяними знаками, то в разі витоку даних можна простежити та виявити винне джерело. Блокчейн гарантує, що дані не можуть бути змінені, він пропонує довіру та конфіденційність.

Смарт-контракти можуть бути використані для зберігання медичних записів та даних пацієнтів у цифровому реєстрі. Це дозволить пацієнтам легко змінювати медичні установи без необхідності заповнення великої кількості документів. Вони зможуть надавати доступ довіреним лікарям до своїх медичних даних через блокчейн.

Крім того, смарт-контракти спрощують відстеження медичних процедур для страхових виплат. Після реєстрації консультації чи операції система автоматично ініціює відповідні платежі. Також ця технологія сприяє дотриманню стандартів та нормативних вимог – будь-які оновлення в процедурах можуть миттєво впроваджуватися в блокчейні без складних бюрократичних процесів.

Медичні записи особливо важливі у двох аспектах. По-перше, їхній зміст допомагає встановлювати або уточнювати діагнози, а також запобігати призначенню препаратів, на які пацієнт може мати алергічну реакцію. По-друге, дані про здоров'я можуть бути об'єктом інтересу для маркетингових або навіть зловмисних цілей, тому їхній захист є пріоритетом. Контроль над особистою медичною інформацією для пацієнтів забезпечуватиметься поєднанням технологій блокчейн та сучасних криптографічних методів.

Зазначимо, що технологія блокчейн має потенціал радикально змінити процес співпраці донорів органів з пацієнтами, які потребують трансплантації. Ця інноваційна інфраструктура пропонує новий підхід до навігації споживачів у сфері охорони здоров'я.

Можна виділити наступні переваги системи безпеки в сфері охорони здоров'я на основі блокчейн:

- по-перше, цифрові підписи, які використовуються для додавання транзакцій до блоків, забезпечують захист від несанкціонованого доступу та виключають можливість втручання сторонніх осіб у мережу. Так само й медична інформація пацієнтів залишається конфіденційною – у відкритому доступі містяться лише хешовані документи та зашифровані дані, розшифрування яких можливе лише за наявності відповідного ключа;
- по-друге, швидша, дешевша і простіша передача даних серед пацієнтів та постачальників медичних послуг;
- по-третє, завдяки можливості легкого відстеження медичних даних пацієнта лікарі отримують прозорий доступ до його історії хвороб, зокрема оглядів, діагнозів і призначених препаратів. Це сприяє створенню більш точних і персоналізованих планів лікування з урахуванням генетичних

особливостей та попередніх медичних показників. Крім того, збереження інформації про захворювання з можливістю обміну між різними медичними установами дозволяє фахівцям у галузі охорони здоров'я ефективніше відстежувати поточні тенденції, що, своєю чергою, пришвидшує біомедичні дослідження та розробку нових ліків;

- по-четверте, у поєднанні з пристроями як джерела для збирання даних у реальному часі, таких як вага, пульс, артеріальний тиск тощо блокчейн може забезпечити ефективний запис та обмін інформацією між учасниками мережі.

Таким чином, технологія блокчейн вирішує проблеми взаємодії та забезпечує перегляд даних про стан здоров'я по всьому світі, де б не була особа. Така система здатна забезпечити комплексне уявлення про дані пацієнта, про стан його здоров'я впродовж усього життя. В рамках децентралізованої, розподіленої системи охорони здоров'я маси людей, постачальники медичних послуг та дослідники можуть бути задіяні та передавати великі обсяги даних, пов'язаних із здоров'ям, з гарантованою безпекою та конфіденційністю. Захист записів, зберігання та обмін даними про здоров'я свідчить про наукове нововведення для просування медичних досліджень, який служить методом розробки нових методів лікування та профілактики нинішніх захворювань.

Ключові слова: Блокчейн, смарт-контракти, охорона здоров'я, конфіденційність, пацієнт, медичні дані, безпека.

Keywords: Blockchain, smart contracts, healthcare, privacy, patient, medical data, security.

Мінченко Раїса Миколаївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
проректор, професор кафедри цивільного права, доктор юридичних наук,
професор, Заслужений юрист України*

Мінченко Дар'я Анатоліївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук, магістр
Лондонського університету Queen Mary*

ОБОВ'ЯЗКОВА СИЛА РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Проблема виконання рішень Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) в Україні залишається однією з найбільш актуальних. За даними Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи № 2494 (2023), Україна увійшла до п'ятірки країн, що мають найбільшу кількість невиконаних рішень ЄСПЛ [1]. Поряд з такими державами, як Румунія, Туреччина, Азербайджан та Угорщина,